

Semàntica i Pragmàtica de l'Espanyol

Codi: 100585

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Carlos Subirats Ruggeberg

Correu electrònic: Carlos.Subirats@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat haver adquirit les competències bàsiques mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica, ha de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que l'estudiant pogués cometre en la realització de les activitats avaluable que preveu aquesta assignatura comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final. Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Objectius

Semàntica i pragmàtica de l'espanyol forma part dels 30 crèdits obligatoris de la matèria Llengua espanyola: sincronia, que el / la estudiant cursa en segon i tercer de grau, juntament amb altres assignatures de llengua i literatura espanyoles.

L'objectiu d'aquest curs és analitzar l'evolució del concepte de significat des de la semàntica referencial aristotèlica fins la semàntica cognitiva moderna. Es tractarà els següents aspectes:

(1) L'origen de la semàntica referencial aristotèlica i la seva expansió fins a la lingüística formalista del s. XX i XXI.

(2) Les primeres crítiques a la semàntica referencial: Agustí d'Hipona, Bolzano i Frege.

(3) Les teories sobre la conceptualització de Locke i el seu influx en la gramàtica filosòfica francesa y espanyola.

(4.1) Xarxes semàntiques al s. XVIII: els diccionaris de sinònims (Dendo i Avila)

(4.2) De les taxonomies de la "realitat" (Wilkins) i les xarxes lèxiques sinonímiques a l'organització semàntica jerarquizada del lèxic (Eduardo Benot).

(5) La semàntica relacional (Saussure) i el desenvolupament de les teories formalistes del significat.

(6) La semàntica cognitiva i la seva aplicació a l'anàlisi semàntica del lèxic en el projecte FrameNet Espanyol i la seva aplicació al processament semàntic automàtic de l'espanyol.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les estructures lingüístiques de l'espanyol.
2. Aplicar les tècniques de descripció i anàlisi de peces discursives.
3. Construir textos normativament correctes.
4. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica
5. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica.
6. Distingir la variació geogràfica des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
7. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar correctament les unitats lingüístiques.
10. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text.
11. Identificar els factors pragmàtics que condicionen l'ús de les diverses estructures lingüístiques.
12. Identificar les relacions paradigmàtiques i sintagmàtiques entre les diferents unitats lingüístiques.
13. Interpretar la paraula des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
14. Interpretar, a partir d'un text, el significat de les paraules desconegudes.
15. Relacionar la competència pragmàtica amb la variació geogràfica i social.
16. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.

Continguts

- Paraula, accepció, unitat lèxica (UL) i polisèmia. Microaccepcions. Entitats, estats i esdeveniments.
- Els orígens de la semàntica referencial aristotèlica i la seva expansió fins a la lingüística formalista del s. XX i XXI.
- Les primeres crítiques a la semàntica referencial: Agustí d'Hipona, Bolzano i Frege.
- L'activitat cognitiva del parlant en la teoria de la conceptualització de Locke. El seu influx en la gramàtica filosòfica francesa i espanyola.
- Les primeres xarxes semàntiques lèxiques: l'anàlisi de les relacions semàntiques de sinonímia (Dendo y Àvila) i la creació de diccionaris de sinònims.
- De les taxonomies de la "realitat" (Wilkins) i les xarxes lèxiques sinonímicas cap a l'organització semàntica jerarquitzada del lèxic: el Diccionari d'idees afins d'Eduardo Benot.
- La semàntica relacional (Saussure) i el desenvolupament de les teories formalistes del significat. Hiponímia, hiperonímia; meronímia, Holonímia; sinonímia, antonímia.
- La teoria dels prototips: crítica al "realisme objectivista" de la teoria clàssica de la categorització.
- La construcció del significat. La semàntica de marcs: FrameNet Espanyol.
- Metonímia i metàfora conceptuals.
- L'aplicació de la semàntica de marcs i FrameNet Espanyol al processament semàntic automàtic.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques dirigides pel professor, on es combinaran l'explicació teòrica, la resolució d'exercicis i la discussió de tot tipus de textos.

Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i el comentari de problemes relacionats amb els diferents nivells d'anàlisi lingüística.

Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com el dedicat a la realització de ressenyes, treballs, comentaris analítics i el dedicat a la preparació de presentacions orals.

Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura està descrita a la secció d'Avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	26,25	1,05	4, 9
Resolució d'exercicis	26,25	1,05	3, 4, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Lectura crítica dels textos de suport	6	0,24	7, 14
Tipus: Autònomes			
Lectura de la bibliografia	18,5	0,74	7, 14
Preparació d'exercicis	42,75	1,71	7, 9, 14
Resolució d'exercicis d'autoavaluació	18,5	0,74	4, 7, 8, 9

Avaluació

A. Per aprovar l'assignatura:

L'alumne haurà de realitzar diverses activitats avaluable:

L'alumnat haurà d'obtenir a les activitats d'avaluació una nota mitjana igual o superior a 5,0.

Les activitat d'avaluació són les següents:

- Examen teòric sobre els coneixements de semàntica (40%)
- Treball sobre algun aspecte relacionat amb els coneixements de semàntica i pragmàtica (50%)
- Participació a classe (10%)

B. L'alumne obtindrà la qualificació de "No evaluable" quan únicament s'hagi presentat a una de les proves avaluable dalt esmentades.

C. Criteris de recuperació

Els alumnes que no hagin superat les proves avaluable abans esmentades podran presentar-se a la recuperació de la prova no superada en la data prevista per la Facultat. Per poder optar a la recuperació, l'alumne ha d'haver-se presentat a les proves

avaluable esmentades a dalt.

El treball del curs no és recuperable.

D. Criteris d'avaluació

Per superar l'assignatura és necessari realitzar les activitats que es desenvolupin durant el curs, en la qual el / la estudiant haurà de mostrar que pot reflexionar sobre les qüestions semàntiques plantejades durant el curs, tant a nivell teòric com aplicat.

Els / les estudiants han de mostrar que són capaços de reflexionar sobre qüestions teòriques o pràctiques relacionades amb els temes tractats en aquest curs, utilitzant els hàbits discursius propis del llenguatge científic. Les pràctiques discursives que mostren una incapacitat de raonar i / o de relacionar idees i de establir explicacions clares tindran una repercussió en la qualificació de l'activitat corresponent.

Així mateix, la realització dels errors ortogràfics --incloent errors d'accentuació-- seran penalitzats dins de les normes establertes.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen teòric sobre els coneixements de Semàntica	40%	3,75	0,15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Participació a classe sobre las pràctiques proposades pel professor	10%	3	0,12	1, 9, 11, 12
Treball de curs relacionat amb els coneixements de pragmàtica i semàntica	50%	5	0,2	1, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 15

Bibliografia

Publicacions i webs de lectura o consulta obligatories

- Benot, Eduardo. [1899]. [Diccionario de ideas afines](#). Edición online de C. Subirats y A. Bueno, eds., 2019.
- Ibarretxe, Iraide; Valenzuela, Javier, eds. 2016. *Lingüística cognitiva* (2ª ed.). Barcelona: Anthropos. (Capítulos de lectura obligatoria: Cap. 2.1 La semántica cognitiva, Cap. 2.6 La semántica de marcos, Cap. 2.4 La metonimia conceptual y Cap. 2.3 La metáfora conceptual).
- [Spanish FrameNet](#) An Online Lexical Resource and Its Application to Natural Language Processing.
- Subirats, Carlos. 2020. *La evolución del concepto de significado desde la semántica referencial al cognitivismo*. Edición online.

Diccionaris online

- [Diccionario CLAVE. Diccionario de uso del español actual](#)
- [Diccionario del español de México](#)
- [WordReference.com](#) *Free Online Dictionaries*